

Άρθρο: Κρυπτονομίσματα. Φορολογική και Λογιστική Μεταχείριση

ΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Α. ΑΝΤΩΝΙΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ – ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟΣ
Εισηγητής Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών
«Master» στο ΕΚΠΑ και Ι.Ε.Σ.Ο.Ε.Λ. με κατεύθυνση
στην «Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική»

ΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Ι.Κ.Ε.

A. Λειτουργία του blockchain

Οι συναλλαγές που γίνονται παγκοσμίως με τη χρήση κρυπτονομισμάτων, επιβεβαιώνονται «**καταχωρούμενες**» μέσα από τυχαίους υπολογιστές χρηστών, συνδεδεμένους στο διαδίκτυο, που εξακριβώνουν τις ψηφιακές υπογραφές και κλειδιά. Κάθε «**εγκεκριμένη**» συναλλαγή μπαίνει σε ένα «**πακέτο- μπλοκ**» (blog), μαζί με τις άλλες ολοκληρωμένες συναλλαγές.

Έτσι, σχηματίζεται το λεγόμενο **blockchain**. Όταν συμπληρώνεται ένα μπλοκ ολοκληρωμένων συναλλαγών, εκδίδεται συγκεκριμένος αριθμός νέων κρυπτονομισμάτων (π.χ. bitcoins). Τις μονάδες αυτές των κρυπτονομισμάτων τις μοιράζονται οι χρήστες των υπολογιστών που πραγματοποίησαν την εξακρίβωση. Η διαδικασία αυτή αποκαλείται **εξόρυξη** (mining).

Τα κρυπτονομίσματα θεωρούνται ως το πιο δημοκρατικό μέσο συναλλαγής, γιατί ουσιαστικά τους κανόνες τους βάζουν οι ίδιοι οι χρήστες.

B. Είδη κρυπτονομισμάτων και διαχρονική πορεία του bitcoin

Αυτή τη στιγμή υπάρχουν πάνω από 8.000 διαφορετικά κρυπτονομίσματα. Μερικά από τα πιο γνωστά κρυπτονομίσματα σήμερα είναι το **bitcoin**, το **ethereum**, το **ripple**, το **litecoin** και πολλά άλλα.

Το πρώτο πετυχημένο κρυπτονομίσμα που παρουσιάστηκε από το 2009 είναι το bitcoin. Το 2014 και το 2015, μπορούσε να το αγοράσει κάποιος κατά μέσο όρο, σε τιμή κάτω από 500 δολάρια. Το 2016, άρχισε να παρουσιάζει μια ανοδική πορεία και στις αρχές του 2017, άρχισε να ξεπερνάει τα 1.000 δολάρια. Από το καλοκαίρι του 2017, η τιμή αρχικά διπλασιάστηκε, ξεπερνώντας τα 2.000 δολάρια, ενώ φτάνοντας το Σεπτέμβριο του 2017, το 1 bitcoin άξιζε κοντά 5.000 δολάρια. Ωστόσο, το επόμενο και τελευταίο τρίμηνο του 2017, φαίνεται να είναι το αποκορύφωμα του bitcoin, καθώς στα μέσα Δεκεμβρίου, η τιμή του ξεπέρασε οριακά τα 20.000 δολάρια στιγμιαία.

Ύστερα από αυτήν την τρομερή άνοδο, άρχισε να μειώνεται, ακολουθώντας μια σταθερή πορεία στα 13.000-13.500 δολάρια. Έτσι, όποιος είχε αγοράσει bitcoin το διάστημα 2014-2015, τώρα θα μπορούσε να τα πουλήσει σε τιμή περίπου 40 φορές υψηλότερη.

Με βάση τα παραπάνω αλλά και από αρκετές μαρτυρίες διεθνώς, τα κρυπτονομίσματα λειτουργούν μέχρι στιγμής κερδοσκοπικά. Άλλες απόψεις, θεωρούν ότι τα κρυπτονομίσματα στηρίζουν τις παράνομες δραστηριότητες και τη φοροδιαφυγή εξαιτίας της ανωνυμίας και της απουσίας της κεντρικής αρχής ελέγχου. Το μόνο σίγουρο που μπορούμε να συμπεράνουμε μέχρι στιγμής, είναι ότι πρόκειται για περιουσιακά στοιχεία που είναι αρκετά ευμετάβλητα, έτσι ώστε να αντικαταστήσουν το «παραδοσιακό χρήμα».

Γ. Έννοια του Κρυπτονομίσματος (cryptocurrency)

Τα κρυπτονομίσματα είναι ψηφιακά ή εικονικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία λειτουργούν ως μέσο συναλλαγών, όπως δηλαδή ένα οποιοδήποτε νόμισμα. Δηλαδή, τείνει να πάρει την μορφή χρήματος. Το βασικό όμως στοιχείο ενός κρυπτονομίσματος, είναι ότι στηρίζεται στις αρχές της **κρυπτογραφίας** (cryptography), μιας μεθόδου που δεν επιτρέπει σε τρίτα πρόσωπα να έχουν πρόσβαση στην πληροφορία.

Η λειτουργία των κρυπτονομισμάτων βασίζεται σε ένα λογισμικό ανοιχτού κώδικα και σε ένα αποκεντρωμένο νομισματικό σύστημα **για το οποίο δεν υπάρχει κάποια κεντρική αρχή να το χειραγωγεί και να το ελέγχει**. Στα κυρίαρχα νομίσματα, όπως το δολάριο και το ευρώ, υπάρχουν κεντρικές αρχές όπως π.χ. η κεντρική τράπεζα, η κυβέρνηση κ.λπ. που καθορίζουν και ελέγχουν το νόμισμα.

Ωστόσο, παρόλο που δεν υπάρχει κάποια κεντρική αρχή να εκδίδει το κρυπτονόμισμα, αυτοί που στην ουσία το εκδίδουν, είναι οι λεγόμενοι **«miners»**, δηλαδή άτομα που χρησιμοποιούν τη τεχνολογία των υπολογιστών για να εκδώσουν κάποια **«εικονική»** ποσότητα κρυπτονομισμάτων.

Δ. Βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία των κρυπτονομισμάτων

Τα βασικά χαρακτηριστικά στοιχεία ενός κρυπτονομίσματος συνοψίζονται στα ακόλουθα:
1. Απουσία κεντρικής αρχής εκδόσεως.
2. Ανωνυμία συναλλαγών και χρήση δίχως προσωπικά στοιχεία.
3. Μικρό κόστος συναλλαγών, χωρίς δέσμευση ποσού.
4. Αποστολή κρυπτονομίσματος, δίχως περιορισμό τόπου και χρόνου.
5. Το απόθεμα των κρυπτονομισμάτων είναι γνωστό σε όλους και οποιοσδήποτε μπορεί να συμμετέχει στην έκδοσή του.
6. Χρήση της τεχνολογίας για την απλούστευση και βελτίωση.

Συμπερασματικά, το κρυπτονόμισμα έχει αρκετά στοιχεία του χρήματος και υπάρχουν ήδη επιχειρήσεις και ηλεκτρονικά καταστήματα που το δέχονται σαν χρήμα για τις αγορές. Όμως, η πορεία μέχρι τώρα, μας δείχνει ότι το κρυπτονόμισμα έχει μορφή περιουσιακού στοιχείου με κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Ε. Λογιστικός χειρισμός των Κρυπτονομισμάτων (Σ.ΛΟ.Τ. 104 ΕΞ 27.02.2018)

Το Σ.ΛΟ.Τ. απαντώντας σε σχετικό ερώτημα που ετέθη «για το πώς λογιστικά θα απεικονισθούν τα κρυπτονομίσματα στα λογιστικά αρχεία και βιβλία της οντότητας», εξέδωσε την Γνωμ. 104 ΕΞ 27.02.2018. Βάσει της σχετικής απάντησης από τον Σ.ΛΟ.Τ. ,δεν υπάρχουν αυτή την στιγμή λογιστικοί κανόνες καταχώρισης και αποτίμησης κρυπτονομισμάτων (ψηφιακού νομίσματος), είτε στα Ε.Λ.Π., είτε στα Δ.Π.Χ.Α., είτε στα λογιστικά πρότυπα των ΗΠΑ, παρά την εξάπλωση της χρήσης των κρυπτονομισμάτων τα τελευταία χρόνια. Όπως είναι γνωστό το κρυπτονόμισμα αποτελεί μέσο συναλλαγής, χωρίς φυσική υπόσταση, ενώ οι πράξεις γίνονται σε ψηφιακή μορφή.

Δεν βασίζεται στην ισοτιμία ενός άλλου νομίσματος ούτε παρέχεται εξασφάλιση από κεντρική τράπεζα ή κράτος.

Μέχρι να καθιερωθούν από τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς λογιστικοί κανόνες αντιμετώπισης του θέματος, ο Σ.ΛΟ.Τ. προτείνει το κρυπτονόμισμα να αντιμετωπίζεται λογιστικά ως ακολούθως:

**α) ως απόθεμα, εφόσον προορίζεται για πώληση στη συνήθη δραστηριότητα της οικονομικής οντότητας. Στην περίπτωση αυτή, τόσο στο πλαίσιο των Δ.Π.Χ.Α., όσο και στο πλαίσιο των Ε.Λ.Π. αποτιμάται στο κόστος (κόστος κτήσεως μείον σωρευμένες ζημίες απομείωσης), ή
β) ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, εφόσον κατέχεται ως επένδυση.**

Στην περίπτωση αυτή:

**i) στο πλαίσιο των Δ.Π.Χ.Α. μπορεί να αποτιμάται, είτε στο αποσβέσιμο κόστος (κόστος κτήσεως μείον σωρευμένες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης), είτε στην εύλογη αξία και
ii) στο πλαίσιο των Ε.Λ.Π. αποτιμάται στο αποσβέσιμο κόστος.**

Σημείωση:

Η επιλογή ανήκει στην οικονομική οντότητα, η οποία θα πρέπει να αξιολογεί τις, κατά περίπτωση, υφιστάμενες συνθήκες και ιδιαιτερότητες. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται, στις επεξηγηματικές σημειώσεις (προσάρτημα) των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, να παρατίθεται εκτενής γνωστοποίηση των λογιστικών κανόνων που ακολούθησε η οικονομική οντότητα για τη λογιστική αντιμετώπιση του ψηφιακού νομίσματος και επαρκής αιτιολόγηση της σχετικής επιλογής της.

Ε.1. Λογιστικός χειρισμός «Εισφοράς Μετοχικού Κεφαλαίου σε Κρυπτονόμισμα»

(Σ.ΛΟΤ.Γνωμ. 224 ΕΞ 27.03.2018)

Το Σ.ΛΟ.Τ. απαντώντας σε σχετικό ερώτημα που ετέθη «για το πώς λογιστικά θα απεικονισθεί η εισφορά μετοχικού κεφαλαίου σε κρυπτονόμισμα», εξέδωσε την Γνωμ. 224 ΕΞ 27.03.2018.

Βάσει της σχετικής απάντησης από τον Σ.ΛΟ.Τ., η εισφορά του μετοχικού κεφαλαίου με κρυπτονόμισμα αποτελεί, επί της ουσίας, εισφορά σε είδος. Με δεδομένο ότι το άρθρο 12 παράγραφος 1 του Ν. 2190/1920 αναφέρει ότι «Μερική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου δεν επιτρέπεται σε περίπτωση εισφοράς σε είδος» συμπεραίνουμε ότι δεν μπορεί να γίνει μερική εισφορά μετοχικού κεφαλαίου με κρυπτονόμισμα.

Σε περίπτωση που γίνει συνολική εισφορά του μετοχικού κεφαλαίου με κρυπτονόμισμα, άρα σε είδος, απαιτείται η εκτίμηση της εισφοράς από την επιτροπή εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Επισήμανσεις :

- Από την 01.01.2019, η αποτίμηση των εισφορών σε είδος διενεργείται στο πλαίσιο εφαρμογής της διάταξης της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του Ν. 4548¹
- Μέχρι και σήμερα ,δεν υπάρχουν αυτή την στιγμή λογιστικοί κανόνες καταχώρισης και αποτίμησης κρυπτονομισμάτων (ψηφιακού νομίσματος), είτε στα Ε.Λ.Π., είτε στα Δ.Π.Χ.Α., είτε στα λογιστικά πρότυπα των ΗΠΑ.

ΣΤ. Φορολογικός χειρισμός των Κρυπτονομισμάτων

Για την φορολογική μεταχείριση των κρυπτονομισμάτων διακρίνονται οι εξής περιπτώσεις :

ΣΤ.1 Επένδυση στην αγορά των Κρυπτονομισμάτων (Φυσικό επιχειρηματική δραστηριότητα, Νομικό ή Νομική Οντότητα)

Η επένδυση στην αγορά κρυπτονομισμάτων περιλαμβάνει :
• Mining (Εξόρυξη) κρυπτονομισμάτων
• Πώληση κρυπτονομισμάτων
• Αγορά-Ανταλλαγή κρυπτονομισμάτων

Με την παράγραφο 1 του άρθρου 21 ορίζεται:

«1.Ως κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα θεωρείται το σύνολο των εσόδων από τις επιχειρηματικές συναλλαγές μετά την αφαίρεση των επιχειρηματικών δαπανών, των αποσβέσεων και των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις.....»

Σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Άρθρου 47 (Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα) όπου με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού ορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες του άρθρου 45 (Υποκείμενα του φόρου).

Συγκεκριμένα, ορίζεται ότι το κέρδος από επιχειρηματική δραστηριότητα προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' («Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα») του Μέρους Δεύτερου («Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων») του Κ.Φ.Ε. (ν. 4172/2013), εκτός από τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά σε αυτό το Κεφάλαιο.

¹ «3. Για την εξακρίβωση της αξίας των εισφορών σε είδος κατά τη σύσταση της εταιρείας, καθώς και σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της, συντάσσεται έκθεση αποτίμησης από δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρεία ή, κατά περίπτωση, από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές. Επιτρέπεται η πρόσληψη από τους ελεγκτές ή τους πιστοποιημένους εκτιμητές ειδικών εκτιμητών, ημεδαπών ή αλλοδαπών, για την εκτίμηση περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις ή διεθνή εμπειρία».

Με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου τίθεται ο κανόνας ότι τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων τους και συνεπώς όλα τα έσοδα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα ή οι νομικές οντότητες του άρθρου 45² θεωρούνται έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα και συνεπώς υπόκεινται στο φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων.

Βάσει των ανωτέρω, τα κέρδη από επένδυση στην αγορά των κρυπτονομισμάτων (εξόρυξη, πώληση, αγορά-ανταλλαγή) Φυσικών Προσώπων με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα των Νομικών Προσώπων ή Νομικών Οντοτήτων προσδιορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 21 έως και 28 του ν. 4172/2013 και φορολογούνται ανάλογα, με το άρθρο 15 ή με το άρθρο 58 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος Ν.4172/2013.

ΣΤ.2 Επένδυση στην αγορά των Κρυπτονομισμάτων (Φυσικό Πρόσωπο χωρίς επιχειρηματική δραστηριότητα)

Η επένδυση στην αγορά κρυπτονομισμάτων από Φυσικό Πρόσωπο χωρίς επιχειρηματική δραστηριότητα περιλαμβάνει:

- **Mining (Εξόρυξη) κρυπτονομισμάτων**
- **Πώληση κρυπτονομισμάτων**
- **Αγορά-Ανταλλαγή κρυπτονομισμάτων**

Με τις διατάξεις του άρθρου 42 του Ν.4172/013 (Κ.Φ.Ε.) προσδιορίζεται το εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων και επιχείρησης.

Προσδιορίζονται και εκσυγχρονίζονται οι ορισμοί των παράγωγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, ακολουθώντας διεθνή πρότυπα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού και καθορίζεται λεπτομερώς ο τρόπος υπολογισμού της υπεραξίας.

Ειδικότερα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του Ν.4172/013 προβλέπεται ότι οι τίτλοι κατά τη μεταβίβαση των οποίων τα φυσικά πρόσωπα αποκτούν υπεραξία από μεταβίβαση κεφαλαίου, εφόσον η εν λόγω πράξη δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Επιπλέον ορίζεται ότι, εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου θεωρείται και η μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης.

² Σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με βάση το άρθρο 45 υπόκεινται:
α) οι κεφαλαιουχικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,
β) οι προσωπικές εταιρείες που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή,
γ) τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που συστήθηκαν στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή και στα οποία περιλαμβάνονται και τα κάθε είδους σωματεία και ιδρύματα, με εξαίρεση μόνο τα κάθε είδους έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο φόρου
δ) συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών,
ε) κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς εφόσον ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα,
στ) κοινοπραξίες,
ζ) οι νομικές οντότητες που ορίζονται στο άρθρο 2 του Κ.Φ.Ε. και δεν περιλαμβάνονται σε μια από τις προηγούμενες περιπτώσεις.

Πιο συγκεκριμένα τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 42 του ν.4172/2013 ορίζουν τα εξής:

«1. Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων, καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης της επιχείρησης, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, (εφόσον δεν συνιστά επιχειρηματική δραστηριότητα):

(αρ. πρωτ. : Δ12Α 1049253 ΕΞ 17.3.2014)

.....
.....
ε) παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

2. Ως παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα σύμφωνα με την περίπτωση ε΄ της παραγράφου 1 νοούνται:

.....
β) Κάθε άλλη σύμβαση που προσιδιάζει στις ανωτέρω, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, στο κατά πόσον προσδιορίζεται με αναφορά σε άλλους υποκείμενους τίτλους, είναι διαπραγματεύσιμη σε οργανωμένη αγορά ή πολυμερή μηχανισμό διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ), υπόκειται σε εκκαθάριση με μετρητά διαθέσιμα ή φυσική παράδοση (πλην παραδόσεων λόγω αδυναμίας πληρωμής ή άλλου γεγονότος που επιφέρει τη λύση της σύμβασης, καθώς και παραδόσεων που προορίζονται για εμπορικούς σκοπούς) ή διακανονισμό μέσω αναγνωρισμένων γραφείων συμψηφισμού ή σε τακτικές κλήσεις για κάλυψη περιθωρίων.

Με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 42 του Ν.4172/2013 , προσδιορίζεται η υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης ή τίτλων της παρ. 1 του άρθρου 42 και η οποία προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης που εισέπραξε και της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος. Δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην αξία κτήσης ή πώλησης.

3. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που εισέπραξε. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση των τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης

.....».

Σύμφωνα με την ΠΟΛ. 1032/2015, ορίζεται ότι:

«1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του Ν.4172/2013 , κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων, καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης επιχείρησης, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων,

.....
ε) παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

2. Από τα ανωτέρω προκύπτουν τα ακόλουθα:

.....
4. Το εισόδημα από τη μεταβίβαση τίτλων της παρ. 1 του άρθρου 42, φορολογείται, προκειμένου για τα φυσικά πρόσωπα, με συντελεστή 15% σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Ν. 4172/2013 , χωρίς να απαιτείται κατά το χρόνο της μεταβίβασης η υποβολή δήλωσης, όπως ίσχυε με τις προϊσχύσασες διατάξεις του Ν. 2238/1994, καθόσον το εν λόγω εισόδημα θα συμπεριληφθεί στην ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φυσικού προσώπου και θα φορολογηθεί στο τέλος του έτους (Δ12Α 1049253 ΕΞ2014/17.3.2014 έγγραφό μας)

.....

12. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 72 του Ν. 4172/2013 , για μεταβιβάσεις μετοχών, μεριδίων, ομολόγων, παραγώγων και ολόκληρης επιχείρησης που πραγματοποιούνται από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά

.....».

Επομένως βάσει του άρθρου 43 του Ν. 4172/2013, το εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου επένδυση στην αγορά των Κρυπτονομισμάτων, φορολογείται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).

Σημείωση :

Η εξόρυξη κρυπτονομισμάτων (mining) από φυσικά πρόσωπα χωρίς επιχειρηματική δραστηριότητα, κατά την άποψη μου ,εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ.3 του Ν.4172/2013³ όπου ορίζεται η έννοια της επιχειρηματικής συναλλαγής.

Παράδειγμα:
Έστω ο Α.Α. (Φυσικό πρόσωπο) αποκτά κρυπτονομίσματα 10.000 ευρώ και καταβάλλει δαπάνες που συνδέονται με την αγορά τους συνολικού ποσού 1.000 ευρώ . Στη συνέχεια πουλά τα ως άνω κρυπτονομίσματα έναντι 15.000 ευρώ καθαρή αξία πώλησης και ταυτόχρονα επιβαρύνεται με δαπάνες που συνδέονται με την αγορά τους συνολικού ποσού 500 ευρώ.
Το τελικό πόσον της υπεραξίας που αναγράφεται στον κωδικό 829-830 της δήλωσης Ε1 ανέρχεται στο ποσό των 3.500 ευρώ $\{(15.000 - 500) - (10.000 + 1.000)\}$.
Ο φόρος υπεραξίας πληρωτέος κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης με συντελεστή 15% (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Ν. 4172/2013) ανέρχεται στο ποσό των 525 ευρώ.

Z. Κωδικός Έντυπου Ε1

Το εισόδημα από τη μεταβίβαση κρυπτονομισμάτων σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 42, όπως αναλύθηκε παραπάνω φορολογείται, προκειμένου για τα φυσικά πρόσωπα χωρίς επιχειρηματική δραστηριότητα, με συντελεστή 15% (σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 43 του Ν. 4172/2013), **χωρίς να απαιτείται κατά το χρόνο της μεταβίβασης η υποβολή δήλωσης, όπως ίσχυε με τις προϊσχύσασες διατάξεις του Ν. 2238/1994, καθόσον το εν λόγω εισόδημα θα συμπεριληφθεί στην ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φυσικού προσώπου και θα φορολογηθεί στο τέλος του έτους** (Δ12Α 1049253 ΕΞ2014/17.3.2014 έγγραφό μας).

Ο πωλητής, θα πρέπει κατά την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος να καταχωρήσει στους κωδικούς 829 – 830 του πίνακα 4Ε του εντύπου Ε1, την υπεραξία των κρυπτονομισμάτων, που προκύπτει (με βάση τις διατάξεις της ΠΟΛ. 1032/2015) και επί του συνόλου της αξίας των μεταβιβαζόμενων κρυπτονομισμάτων, ανεξάρτητα του χρόνου είσπραξης του τιμήματος.

³ Με τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 21 του ν.4172/2013 ορίζεται η έννοια της επιχειρηματικής συναλλαγής σύμφωνα με τις οποίες για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως «επιχειρηματική συναλλαγή» θεωρείται κάθε μεμονωμένη ή συμπτωματική πράξη με την οποία πραγματοποιείται συναλλαγή ή και η συστηματική διενέργεια πράξεων στην οικονομική αγορά με σκοπό την επίτευξη κέρδους. Κάθε τρεις ομοειδείς συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα εντός ενός εξαμήνου θεωρούνται συστηματική διενέργεια πράξεων.

Ε. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΥΠΕΡΞΕΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

1. Κέρδος από μεταβίβαση τίτλων ημεδαπής _____	829	,	830	,
2. Κέρδος από μεταβίβαση τίτλων αλλοδαπής _____	865	,	866	,
3. Φόρος που παρακρατήθηκε στο κέρδος από μεταβίβαση τίτλων αλλοδαπής από χώρες που έχει δικαίωμα φορολόγησης και η Ελλάδα _____	867	,	868	,
4. Ζημιά από μεταβίβαση τίτλων ημεδαπής ή αλλοδαπής της παρ.1 άρθρου 42 Κ.Φ.Ε. _____	871	,	872	,

Αποποίηση Ευθύνης :

Το περιεχόμενο της στήλης, είναι καθαρά ενημερωτικό και πληροφοριακό και δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση επενδυτική συμβουλή, ούτε υποκίνηση για συμμετοχή σε οποιαδήποτε συναλλαγή.

Ο αρθρογράφος δεν ευθύνεται για τυχόν επενδυτικές και λοιπές αποφάσεις που θα ληφθούν με βάση τις πληροφορίες αυτές.

Πηγές:

• **Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας, Νόμος υπ' αριθμ. 4172, Φορολογία εισοδήματος, επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4046/2012, του ν. 4093/2012 και του ν. 4172/2013 και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 167, 23 Ιουλίου 2013**

• **ΠΟΛ.1032/26.1.2015** Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος από μεταβίβαση τίτλων και ολόκληρης επιχείρησης μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου Κ.Φ.Ε. (ν. 4172/2013)

• **ΠΟΛ.1082/2018** Αναγραφή στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων των κερδών/ ζημιών από αγοραπωλησίες εισηγμένων σε χρηματιστήριο μετοχών, όταν ο μεταβιβάζων συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιριών με ποσοστό μικρότερο του μισού τοις εκατό (0,5%) ή όταν οι μετοχές έχουν αποκτηθεί πριν την 1η Ιανουαρίου 2009.

• **Σ.ΛΟ.Τ. αριθ. πρωτ.: 224 ΕΞ 27.3.2018** Εισφορά Μετοχικού Κεφαλαίου σε Κρυπτονομίσμα

Σ.ΛΟ.Τ. αριθ. πρωτ.: 104 ΕΞ 27.2.2018 Κρυπτονομίσματα

Περιοδικό: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ, Τεύχος: 185/2021, Οκτώβριος 2021, Έκδοση: ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, Ενότητα: ΑΡΘΡΑ – ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ, σ. 764

• **Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος ν.4172/2013 /Ανάλυση - Ερμηνεία** Ν. 4172/2013, Νασόπουλος Α. Αντώνιος, Β έκδοση.

• **Εκπιπτόμενες δαπάνες επιχειρήσεων** βάσει Κ.Φ.Ε. 4172/2013. Ανάλυση - Εκτενή παραδείγματα, Νασόπουλος Α. Αντώνιος, Α έκδοση, 2021.